

GUIA DOCENT
CURS 2022-23

FITXA TÈCNICA DE L'ASSIGNATURA

Dades de l'assignatura	
Nom	Curs Opcional II: La percepció a la filosofia: Simondon i Merleau-Ponty
Codi	212037
Titulació	Batxillerat en Filosofia
Curs	Primer i segon
Semestre	Anual
Crèdits ECTS	3 ECTS
Caràcter	Optativa
Mòdul	Complementàries
Universitat	Ateneu Sant Pacià
Horari	1r Semestre: Divendres, 13:05-13:55. 2n Semestre: Divendres, 13:05-13:55.
Professor/s	Dr. Ricardo Mejía Fernández
Descriptor	Mitjançant l'estudi de Gilbert Simondon (1924-1989) i Maurice Merleau-Ponty (1908-1961), farem no solament un recorregut històric sinó que presentarem l'estat actual pel que fa al tema i el problema de la percepció, tant com a facultat i com a fenomen humà; tenint en compte la filosofia, la fenomenologia com a pràctica i les ciències empíriques. Com es veurà, especialment en l'Antiguitat, la percepció va tenir un paper fonamental com a fonament de la reflexió filosòfica perquè era, abans del desenvolupament de les ciències físiques i naturals, la principal manera de coneixement del món. Per contra, després del descobriment de la mecànica, el període clàssic va trobar una font de coneixement deductiu i constructiu independent de qualsevol exercici previ de percepció: el racionalisme cartesià estudià el funcionament dels òrgans sensorials subordinat a les facultats superiors; de manera que el paper de la percepció en la problemàtica reflexiva es torna llavors menor, fins i tot dins de l'empirisme o el criticisme. Finalment, el positivisme i el progrés de la biologia retornen als problemes perceptius una importància cabdal, perquè descobreixen en la percepció, tant humana com animal, una activitat funcional i una relació viva entre l'organisme i el medi. La percepció torna a ser així, en l'època moderna i contemporània, un principi d'intel·ligibilitat, ja no com a font de paradigmes lògics i criteri de l'autèntic coneixement, sinó

	com a punt de partença d'una teoria de les relacions entre l'organisme i l'entorn.
Modalitat De impartició	Presencial
Llengua	Català

Docent	
Nom	Dr. Ricardo Mejía Fernández
Departament	Departament de Filosofia teòrica
Despatx	Despatx 7, 4t pis (Edifici del Seminari)
e-mail	rmejia.filosofia@edusantpacia.cat

Telèfon	934534338
Horari de tutories	Horari a convenir. Cal demanar cita per correu electrònic al menys 48h abans.

DADES ESPECÍFIQUES DE L'ASSIGNATURA

Contextualització de l'assignatura
Aportació al perfil professional de la titulació
Prerequisits
No n'hi ha.

Competències - Objectius
Competències de l'assignatura
Competències Generals
<p>CG3. Que l'alumne sigui capaç d'adquirir habilitats bàsiques i avançades de gestió de les fonts i de la informació rellevant en l'àrea dels estudis filosòfics, sigui pels mitjans més tradicionals, sigui pels mitjans introduïts gràcies a les noves tecnologies informàtiques.</p> <p>CG5. Que l'estudiant adquireixi una bona capacitat comprensiva en relació amb els textos d'alt nivell cultural. CG8. Que l'alumne sigui capaç d'adquirir habilitats d'elaboració o de defensa d'arguments amb consciència crítica i autocrítica.</p> <p>CG10. Que l'alumne sigui capaç de saber reconèixer noves situacions i idees i de posicionar-se de forma personal i fonamentada. Que sigui capaç, per tant, de reunir i interpretar les dades rellevants d'un text o d'un problema per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre qüestions d'índole social, científica o ètica.</p> <p>CG11. Que l'alumne adquireixi habilitats analítiques i sintètiques pel que fa a fenòmens filosòfics d'alta complexitat; això és: que aprengui a descompondre els problemes i les qüestions de manera adequada a la resolució, aprenent alhora a establir les connexions necessàries amb altres aspectes de la pròpia disciplina o amb altres disciplines.</p> <p>CG12. Que l'alumne sigui capaç d'adquirir habilitats d'investigació, desenvolupant noves estratègies d'aprenentatge.</p> <p>CG17. Que l'alumne sigui capaç de responsabilitzar-se del propi aprenentatge, desenvolupant aquelles habilitats necessàries per a treballar de forma autodirigida i per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.</p>
Competències Específiques (Mòdul: Complementàries)
<p>CE1. Que l'alumne adquireixi habilitats avançades pel que fa a la interpretació i comentari dels textos filosòfics.</p> <p>CE2. Que l'alumne adquireixi habilitats avançades d'argumentació específicament filosòfica sobre les qüestions que s'estudien en els diversos camps temàtics de la filosofia, dominant cada vegada més les terminologies específiques, detectant problemes i apories, i sabent posicionar-se personalment de forma reflexionada, crítica, flexible i respectuosa amb les altres opinions.</p> <p>CE3. Que l'estudiant sigui capaç d'avançar i aprofundir en el seu coneixement històric sistemàtic, crític i profund de les grans èpoques, dels grans autors i dels grans textos de la tradició filosòfica occidental, de les seves teories i arguments, de la seva terminologia i de les principals interpretacions que han suscitat els seus escrits.</p> <p>CE4. Que l'alumne adquireixi les categories i els instruments històrics necessaris per poder fer-se càrrec per si mateix de les qüestions més particulars, especialitzades i profundes plantejades en i pels diversos àmbits, autors i textos de la filosofia teòrica i de la filosofia pràctica.</p>

BLOCS TEMÀTICS I CONTINGUTS

Continguts – Unitats Temàtiques
UNITAT 1: Prolegòmens a la filosofia i la fenomenologia de la percepció
Tema 1: La percepció com a tema i com a problema
Introducció a una temàtica, que no sols és moderna, sinó que es troba en els orígens mateixos del pensament i la ciència.
UNITAT 2: Gilbert Simondon: filòsof de la percepció
Tema 2: Context vital i marc filosòfic de Simondon
Simondon, com a pensador de la tecnologia i els objectes reals. La psicologia epistemològica. Context vital (Poitiers i Paris).
Tema 3: Un intens curs sobre la percepció
Comentari, anàlisi i crítica del curs sobre la percepció de Simondon (1963-1964). Dels grecs a la consideració contemporània de la percepció en l'organisme humà.
UNITAT 3: Maurice Merleau-Ponty: fenomenòleg de la percepció
Tema 4: Context vital i marc filosòfic de Merleau-Ponty
La formació a l'École Normale Supérieure i la càtedra al Collège de France. Husserl i el vessant científic en l'estudi de la percepció.
Tema 5: L'enfocament fenomenològic
Comentari, anàlisi i crítica de <i>Phénoménologie de la perception</i> (1945). La influència de la biologia i la psicologia en el tractament fenomenològic de la percepció.
UNITAT 4: Conclusions: estudi comparatiu
Tema 6: Simondon i els objectes
El món dels objectes i el cos amb la representació. Una ontologia epistemològica.
Tema 7: Merleau-Ponty i el món perceptiu
Dos pensadors divergents i complementaris. La percepció com a integradora i fundada en el món de la vida. Una fenomenologia perceptual i ontològica. Més enllà dels autors: la percepció de la bellesa i el sentit religiós

METODOLOGIA DOCENT

Aspectes metodològics generals de l'assignatura
El curs es planteja a mode de seminari, en el qual es podran compaginar les classes teòriques pròpiament dites amb la participació activa dels alumnes en la lectura, el comentari i el debat a partir dels textos dels autors.
Metodologia Presencial

Ensenyament-aprenentatge presencial:

- exposició del professor.
- exposició de l'estudiant.
- debats.

Ensenyament-aprenentatge dirigit:

- lectures orientades.
- tutories individuals.
- treball escrit individual i exposició a l'aula.

Ensenyament-aprenentatge autònom:

- lectures complementàries proposades pel professor.
- estudi personal.
- cerca d'informació i materials.

RESUM D'HORES DE TREBALL DE L'ALUMNAT			
MODALITAT PRESENCIAL			
Treball a l'aula		Treball o activitats fora de l'aula	
Classes teòriques	25h	Lectura, treball personal de l'alumne i redacció del treball escrit	43h
Classes pràctiques / Tutoria col·lectiva	5h	Tutories personalitzades	2h
CRÈDITS ECTS: 3			75 h

AVALUACIÓ I CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

MODALITAT PRESENCIAL		
ACTIVITATS D'AVALUACIÓ	CRITERIS	PES
Assistència i participació activa a classe	Assistència i participació activa a les sessions grupals.	20%
Realització de les activitats d'avaluació continuada proposades (comentaris de text, exposicions orals, participació en debats)	Realització de les activitats d'avaluació continuada proposades. Capacitat de comprendre les idees fonamentals d'un text. Capacitat de plantejar, a partir dels textos, qüestions en relació amb els altres continguts de l'assignatura.	30%
Exàmens parcial i final escrits	Un examen per cada semestre. Assimilació dels continguts de l'assignatura. Capacitat analítica i sintètica en relació a algun dels continguts de l'assignatura. Bona redacció i capacitat d'adoptar un punt de vista personal i crític.	50%

*Per a poder ser avaluat tant en la convocatòria ordinària com en l'extraordinària cal haver realitzat totes les activitats que són objecte d'avaluació.

CONVOCATÒRIA EXTRAORDINÀRIA (PRESENCIAL):

Els criteris d'avaluació són els mateixos que en la convocatòria ordinària, per la qual cosa cal aportar totes les activitats d'avaluació considerades en el curs. Es guardaran les notes de les activitats realitzades, a l'espera de que es realitzin les activitats pendents. En aquesta avaluació s'aplicaran els mateixos criteris de ponderació que en l'avaluació ordinària.

BIBLIOGRAFIA

Bibliografia Bàsica

Obres de referència:

Maurice Merleau-Ponty, *Phénoménologie de la perception*, Paris: Gallimard 1945.

_____, *Fenomenología de la percepción*, Barcelona: Planeta 1993

Gilbert Simondon, *Cours sur la perception (1964-1965)*, Paris: PUF 2013.

_____, *Curso sobre la percepción*, Buenos Aires: Cactus 2014.

Bibliografia Complementària

Estudis i monografies:

Heredia, J. M. (2015). "Lo psicosocial y lo transindividual en Gilbert Simondon", *Revista Mexicana de Sociología*, 77 (3), pp. 437-465.

Merleau-Ponty, M. ([1942] 2013). *La structure du comportement*, Paris: PUF.

Pérez, P. (2006). "El caso Simondon", *Eikasía*, 2, pp. 1-21.

Vaccari, A. (2020). "La teoría de la imagen de Gilbert Simondon: dimensiones y planteos para la filosofía de la técnica", *Revista CTS*, 43 (15), pp. 261-285.

* Aquestes són només algunes referències essencials i orientatives. Durant el curs es facilitarà a l'alumne una bibliografia més acurada de les edicions i traduccions de les obres dels autors.